

Kirjoittamisen työpaja: Satuprojekti eläinsaduista

Avainsanat: alakoulu, alkuopetus, kirjoittamisen työpaja, satu

Toteuttaja: Sanna-Mari Ollgren

Luokka-aste: 1. lk

Ekaluokkalaisten kanssa tehtävä satuprojekti eläinsaduista. Jaksolla pyritään käsittelemään monipuolisesti erilaisia tunnettuja ja vähemmän tunnettuja eläinsatuja. Työpajan tavoitteita ovat toiminnallisuus, draamakasvatus, kirjoittaminen ja lukeminen. Kirjoittamisen työpajaa voi pitää luokalle 2x45 min viikossa, kuuden tai seitsemän viikon ajan.

Lainataan kirjastosta satukirjoja, hyviä satukirjoja ovat esimerkiksi:

- Otava: *Kaiken maailman eläinsadut*
- Tammen *Suuri satukirja*

Tutustuminen eläinsatuihin

Ensimmäisellä tunnilla tavoite on johdatella aiheeseen ja pohtia, millaisia ideoita kirjailijoilla on ollut kirjoittaessaan eläinsatuja ja millaisia ideoita oppilaat itse keksivät.

Kerätään oppilaiden omista havainnoista yhteisesti isoille papereille eläinsaduissa olevien eläinten luonteenpiirteitä ja satujen tapahtumia. Näitä erilaisia tapahtumia ja luonteenpiirteitä voidaan etsiä koko kirjoitusprosessin ajan ja koota pikkuhiljaa lisää.

Lisäksi käytössä on juliste, johon kerätään saduista mielenkiintoisia sanoja ja sanoja voidaan luokitella. Tavoite on rikastuttaa oppilaiden sanavarastoa ja tuoda elävyyttä kirjoitukseen. Sanojen etsimistä tehdään muillakin tunteilla.

Tunnin kulku:

1. Millaisia eläinsatuja lapset tietävät? Mitä eläimiä lapset muistavat saduista? Millaisia eläimet ovat olleet? Kirjataan havaintoja.

2. Luetaan yhdessä sadut *Karhun kalanpyynti* sekä Grimmin veljesten *Jänis ja Siili*. Pohditaan kunkin tarinan jälkeen, mistä satu kertoo. Mitä tarinan kirjoittaja on halunnut kertoa lukijalle? Mistä kirjoittaja on voinut saada idean? Millaisia sadun hahmot olivat? Löytyykö kiinnostavia sanoja?

3. Ideoidaan yksin tai pareittain erilaisia aiheita eläinsatuihin ja kirjataan niitä ylös. Luokassa on ideointia helpottamassa erilaisia kuvia eläimistä, joita saa käyttää apuna. Tavoite on, että jokainen saisi innostuksen omaan tarinaan. Lopuksi jutellaan yhteisesti ideoista.

Kotitehtäväksi valita 1-2 hahmoa omaan tarinaan.

Juoni ja hahmon luonne

Tällä työpajakerralla tarkastellaan eläinsatujen juonen kehitystä hahmon luonteen kautta. Mitä voisi tapahtua ujolle sillille tai viekkaalle ketulle? Käytetään mentoritekstinä Aisopoksen satua [Korppi ja Kettu](#). Koska tarina on lyhyt, sen voi lukea oppilaille kaksi kertaa.

Ensimmäisellä kerralla oppilaat kiinnittävät huomiota, mitä henkilöahmoja tarinassa on ja millaisia luonteenpiirteitä heillä on. Toisella kerralla oppilaat kiinnittävät huomiota, miten luonteenpiirre näkyy eläimen käyttäytymisessä ja puhutaan tarinan juonesta: miten hahmon ominaisuus kuljettaa tarinaa eteenpäin.

Tehdään muutama harjoitus, joissa oppilaat saavat pareittain pohtia, millainen tapahtuma sopisi esimerkiksi uhkarohkealle oravalle tai kateelliselle kirahville ja hienostelevalle seepralle. Tämän jälkeen oppilaat saavat hahmotella omille eläinhahmoille sopivaa tarinaa. He saavat paperin, johon kirjoitetaan omat hahmot, niiden ominaisuudet ja lähdetään kehittämään oman hahmon tarinaa.

Tarinan suunnittelu

Seuraavaksi edetään juonen suunnitteluvaiheeseen. Tähän mennessä on puhuttu eläimistä, niiden luonteenpiirteistä ja niihin kytkeytyvistä motiiveista, jotka muodostavat tarinan. Lisäksi on luettu paljon eri eläinsatuja ja tarkasteltu niitä tästä näkökulmasta.

Oppilaille annetaan selkeä tarinapohja (LIITE 1), johon he täydentävät tarinansa henkilöt, tapahtumapaikan sekä juonen. Painotetaan, että juonta lähdetään kehittämään eläinhahmojen pohjalta. Tarinapohjan täyttö käydään läpi yhteisen sadun pohjalta.

Oppilaiden ideat käydään läpi pienissä kirjoittajapiireissä, joissa kukin oppilas saa kertoa ideansa ja muut voivat kommentoida tätä.

Tarinan kirjoittaminen ja palautteen antaminen

Jokaisen oppilaan kanssa käydään läpi hänen kirjoitussuunnitelmansa ennen kuin hän lähtee kirjoittamaan. Tarinan kirjoittamisen keskeiset asiat ovat eläinhahmojen luonteenpiirteet, tarinan rakenne sekä käsialan siisteys.

Kirjoitusprojektia arvioidaan palautelomakkeen (LIITE 2) avulla. Itsearviointin voi toteuttaa samalla lomakkeella. Kirjallinen palaute annetaan valmiista tarinasta, mutta suullista palautetta on hyvä antaa kaikille kirjoitusprosessin aikana.

MINUN ELÄINTARINANI

KIRJAILIJA: _____

ELÄIMET (Millaiset?)

TAPAHTUMAPAIKKA

ALKU

KESKIKOHTA

LOPPU

Palautetta eläintarinasta

1. Eläinten luonteenpiirre näkyi tekstissä.

2. Tarinassa oli alku, keskikohta ja loppu.

3. Käsiä oli siistiä.

